

UTLYSNING

Miljøpåvirkning fra og miljørisiko for havbruksnæringen

FHF lyser ut inntil 6 millioner NOK for å utarbeide en bred oversikt over kunnskapsgrunnlag, krav og mulighetsrom relatert til miljøpåvirkning fra havbruk, og miljørisiko for effekter på havbruk fra andre næringer, på lokalitets-, område- og nasjonalt nivå for alle former for havbruk i Norge.

En presisering i teksten tatt inn 25.10.2021 er vist med gul utheving.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter og forskningsmiljøer. Tilsagnsmottaker må være en FoU-institusjon, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer 20/00040

Tidsplan

01.10.2021: Utlysning offentliggjøres
25.11.2021: Frist for innlevering av søknad (innen kl. 13:00)
Desember 2021: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering
Januar 2022: Antatt tidligst mulige oppstart av prosjekt

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 9.11. kl 12:00. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Havbruksnæringen – og spesielt lakseoppdrett – er i sterkt søkelys når det gjelder miljøpåvirkning. Næringen reguleres gjennom indirekte målinger av effekt, eksempel nivå av lakselus på villfisk eller avgrensning av produksjon på en lokalitet gjennom MTB, og i mindre grad ved direkte effektmålinger.

Reguleringen av en næring skal bidra til en størst mulig bærekraftig verdiskaping til samfunnet, lokalt, nasjonalt og globalt. Dette innebærer at reguleringen av negative effekter som påføres andre som følge av næringsvirksomhet må være samfunnsøkonomisk effektiv, og ikke medføre uforholdsmessig store kostnader for næring og samfunn. Når flere sektorer påvirker miljøet må myndighetene ha en riktig balansert regulering av alle sektorene i forhold til samfunnets miljømål.

Dagens regulering av biomasse (MTB) skyldes delvis at man ikke har teknologi til å regulere mer direkte i forhold til utslipp og effekter på omgivelsene. Fram mot 2030 kan vi forvente å få en langt bedre kunnskap om sammenhenger i det marine økosystemet, herunder påvirkninger både fra og på havbruk. Dette vil kunne bidra til en mer presis regulering av havbruksnæringen fordi vurdering av risiko tydeligere vil kunne gi svar på hvilken påvirkning næringen har på reversible kontra ikke-reversible miljøeffekter, og påvirkning av ulike organismer lokalt sett opp mot den totale

populasjonen av samme organismer regionalt og nasjonalt. Tilsvarende vil gjelde for påvirkninger på havbruk fra andre aktiviteter.

Det bør følgelig gjennomføres en vitenskapelig studie for å etablere en bred oversikt over hvor havbruksnæringen står når det gjelder kunnskap, krav og mulighetsrom relatert til miljøpåvirkning og miljørisiko på lokalitets-, område- og nasjonalt nivå. En slik studie må selvsagt bygge på, men også foreta en kritisk evaluering av, *det kunnskapsgrunnlaget* allerede eksisterende risikovurderinger som foreligger *bygger på*.

Et slikt prosjekt vil være nyttig både for næringen som helhet, men også for forvaltningen og forskningsmiljøene for å klargjøre kunnskapsbehov relatert til miljøpåvirkning fra og miljørisiko for havbruksnæringen.

Målsetting

Å utarbeide en bred oversikt over kunnskapsgrunnlag, krav og mulighetsrom relatert til miljøpåvirkning fra havbruk, og miljørisiko for effekter på havbruk fra andre næringer, på lokalitets-, område- og nasjonalt nivå for alle former for havbruk i Norge.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Det tas sikte på finansiering av ett prosjekt
- Prosjektgruppen må dekke ulike relevante kunnskapsområder, og samarbeid mellom ulike FoU-miljø vil telle positivt.
- Prosjektet skal gjennomføres innen ett år fra tilsagn er gitt
- Alle former for havbruk som er etablert i Norge skal inkluderes, men vektlegges i forhold til dagens og forventet produksjonsomfang fremover.

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse som synliggjør forståelse for bakgrunnen for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk. Dersom relevant skal det vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet. Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til prosjektets målsettinger. *Mandat for*

referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppemøtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager / FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring og gjennomføring i henhold til forskningsetiske retningslinjer, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende kriterier (med vektning i parentes):

- (1,0) Prosjektbeskrivelsens relevans til utlysningen og målet med arbeidet
- (0,6) Konkret og realistisk beskrivelse av næringsnytte
- (0,9) Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk
- (0,7) Beskrevet prosjektkvalitet inkludert gjennomføringsevne, faglige forutsetninger og risiko
- (0,5) Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte
- (0,5) Økonomisk ramme for arbeidet/prosjektet
- (0,5) Tilknytning til relevante aktiviteter/prosjekter
- (0,3) Prosjektforlaget vurderbarhet og dokumentkvalitet.

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning

- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra ekstern kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt søker.
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)